

PERIÓDICH INDEPENDENT,
de Literatura, Art, Noticias y Anuncis

Destinat principalment á fomentar lo progrés
é interessos de 'l Teatro de Catalunya

Preus de subscripció

En Barcelona. . . 4.00 plas. trimestre
Resto Catalunya. . . 1.50 »
Resto d' Espanya . . . 2.00 »
Extranger. . . 15.00 » 1. any.

DIRECCIÓ

Viladomat, 164, 4.^{rt}, 1.ra

ADMINISTRACIÓ

Tallers, núm. 45, 1.er

Preus de cada número

Número corrent. 40 centims
Id. abassat. 15 id.
Sucursal pèra cartas y avisos:
en l' Arxiu l'irich-dramàtic de don
J. Gelabert, Unió, 5, 3.er, 2.na.

Avuy tenim lo gust de anunciar que aixís que se haurá acabat lo reparto, per follets, de la comedia en un acte, titulada **Colls y punys**, publicarem la popular sarsuela de 'ls distingits autors D. E. Vidal Valenciano y D. B. Carcassona,

LA GUARDIOLA

qual obra, apesar de 'l seu gran número de representacions y de 'l éxit y popularitat que ha obtingut, no s' ha imprés encara fins avuy.

¡¡Á RIPOLL!!

De nou fa sentir sa autorisada veu un catalá tan il·lustre, un patrici tan digne com l' Excm. é il·lustríssim Sr. Bisbe de Vich.

En lo darrer número de *La Veu de 'l Montserrat* hem tingut la satisfacció de llegir la inspirada y sentida alocució que 'l venerable Prelat Dr. Morgades dirigeix a 'ls catalans anunciant que 'l 15 de Setembre propinent, diada que vindrá á sèr lo coronament de las festas de la consagració de la Basílica de Santa Maria de Ripoll, felisment restaurada, s' celebrarà allí la festa per oferir á la Mare de Dèu la corona poética que en virtut de la invitació feta en son temps, forma un rich y valió present de la inspiració, y és la flayrosíssima garlanda teixida ab rosas collidas en los plans y montanyas de Catalunya, ab altrás de las voras de 'l històrich Tajo, de 'l Rose abundós, de 'l majestuós Tiber, de 'l Arno gentil, de 'l Rhin famosíssim, de 'l clàssich Ilis y fins de lo extens Danubi.

Tot indica que será un aconeixement catalanista de molta ressonancia l' acte important qual realisació

s' prepara, y 'sentnos grat contribuir per nostra part á que se 'n tinga coneixement, publiquem aquestas ratllas que de cap manera poden tenir millor final com estampant lo que hi ha en la alocució á que fem referencia y és com segueix:

«Catalans, anem tots una vegada mes á Ripoll. La Verge Santíssima 'ns hi espera; les mudes y eloqüents reliquies dels famosos Comtes y varons á qui hem retornat llur sepultura sian novament testimonis del amor patri qu' en nosaltres ressucita. Aném en aquella ayga pura del sentiment cristiá á trempar les nostres armes per lluytar ab inacabable vigor ab l' impietat y l' indiferencia, corsecadores de l' humanitat y ofegadores de la vida de les nacions. Y que 'l sant alé de la Poesia, qu' en aquells moments farà revivre en nosaltres la flamo sagrada de l' esperança, nos done á tots vigor per avansar y may desmayar en aquest camí de restauració, hont no solament nos toca aixecar de nou los venerables monuments de la Patria, sino també son esperit y ses costums y sobre tot aquella hermosa Fe que fou l' ánima de la nostra grandesa.

Aném tots á Ripoll, menats per la llum del passat y confiats en l' esdevinador.»

Referent a'l Teatro catalá

I

Sapiguda és nostra opinió respecte á lò que convè que reuneixi 'l teatro regional pèra darli la vida esplendorosa que fassi d' ell una gran manifestació vivent de 'l catalanisme.

En diferents articles aquesta Redacció ha manifestat la seva manera de pensar en assumpto tan important com és aquet; poca novetat seria tornar á agafar ara la ploma per repetir lò que pòt haverse llejit ja en las planas d' aquet setmanari.

Y no obstant, avuy 'ns proposem dir també alguna cosa referent a'l Teatro catalá.

Un aconeteixement dolorosíssim per' la escena patria 'ns induheix á ferho; un succés trist per' la literatura dramática catalana 'ns sujereix algunes consideracions; la mort, en fi, de l' reputadíssim escriptor Frederich Soler, dona ocasió de pensar en lo pervindre de'l teatro á quäl fundació y sosteniment va contribuir ell durant tota sa vida.

Es de utilitat positiva averiguar si la perduda de'l preclar ingeni, contribuirá á'l total decahiment de la escena moderna, ó si 'ns quedan elements per' sostenirla ab lluhimont y fins per' lograr regenerarla.

Aquet punt val la pena de sèr tractat per la premsa y mes per un periódich com lo nostre, destinat principalment á fomentar lo progrés é interessos de'l Teatro de Catalunya.

Som centinellas y hem de estar á l' aguayt.

No pót duptarse que Pitarra va despertar la afició de'l públich á las representacions serias de las obras catalanas, comensadas en lo teatro Principal ab lo drama *Tal farás tal trobarás*, de Vidal Valenciano, avans qu' ell las iniciés ab *Las joyas de la Roser* en lo teatro de l' Odeón.

L' éxit d' aquesta notable producció va sèr decisiu: desde son estreno l' teatro catalá va entrar en la edat vigorosa, y ab aquet vigor va continuar mentre 'ls autors van seguir las petjadas que Vidal y Soler, ab las mencionadas obras, havían donat en las taulas de nostres coliseus.

Convè no olvidar aquet fet innegable.

A'ls de referencia van succehirne altres de arguments distints y de forma mólt diversa, van afeijrs'hi comedias qu' eran retratos animats de las costums de la comarca, y l' repertori de produccions donaba cada día mes importancia á la renaixent institució.

Existía llavors un número d' artistas quals mérits eran ben coneguts de'ls escriptors que alimentaban contínuament la taula ahont s' hi servía 'l menjar predilecte de'ls auditoris; y com tenfan cuydado, á'l compóndrer las obras, en adaptar los personatjes y tipos á las qualitats de'ls que havían de desempeñarlos, resultaba en general una execució perfecta que contribuía en alt grau á l' éxit de'ls estrenos.

No s' olvidará ab facilitat l' entusiasme que envers autors y actors van despertar, per exemple, *La Rosa blanca* y *Las francesillas*, de Soler; *La mitja taronja* y *Las tres alegrías*, de Arnau; *La flor de la montanya*, de Bordas; *La virtud y la conciencia*, de Vidal Valenciano; *La malvasta de Sitjes*, de Vidal (Francisco), y altrás moltíssimas produccions que podríam citar en proba de nostre asert.

Tením, donchs, que Frederich Soler mentres va sèr lo sostén de'l teatro regional, va aguantarlo á envejable altura; y si be és cert que en aquells días l' ajudaban en sa patriótica tasca alguns autors de valua, no deixa de serho que ab lò que ell sol produhía n' hauría hagut de sobras per' no deixar-lo baixar de'l gloriós pedestal de que havía arribat á ensenyorirse.

Mes vingué un día que 'l gran poeta, principal sostenedor de l' interés de'ls aficionats á nostra literatura dramática, aspirá á nous llors ab son treball intelectual, y guiat per l' afany d' emulació, desitjós de sentirse aplaudit tant á lo menos com un celebrat y revolucionari aator de'l teatro castellá de nostres días, olvidantse que era 'l rey de la escena catalana y que com á tal tenia no sols dret sino deber de governarla continuant pe'l camí de la gloria que tot lo po-

ble recorria ab satisfacció inmensa, va embrancarse per sendas que s' apartaban de'l punt lluminós ahont seya la escena nostra ja robusta; y no alimentantla ell sempre ab los menjars que li havían donat gran desarrollo, li va oferir fruyts que no tenfan aquell sabor terrassá, ab lo qual va obtenir éxits menos franchs algunes voltas y va obrir la porta á certs autors alentats mes per ideas industrials que per la inspiració y l' amor á la institució que ja possehíam.

Aixís van lograr cabuda entre l' repertori algunes produccions de'l propi Soler y d' altres, qu' eran fruytas empeltadas y plenas de pretensions, ó flos d' aromas extrangeras, que poch á poch han prés la rica, típica y especial puresa á l' ayre que mantenía la vida de'l catalanisme en nostre teatro.

Aqueix fet, parlant gramaticalment, va aumentar ab una preposició l' títul de la regenerada escena de Catalunya; perque la classe d' obras que en majoria invadían los arxius y 'ls escenaris, van fer sovint de'l teatro CATALA en sa essencia, un teatro **en catalá** sols per la manera de expressarse 'ls actors y las actrius.

Soler en aquet punt va estar ofuscat. Ell sens dubte desitjaba donar mes gloria á la institució teatral que ab noblesa sostenia; pero va pèndrerli—deixant que altres li prenguessin també,—la primera qualitat que l' adornaba; y generalisantse aixís la nova mena d' obras, lò teatro va pèrdre son caràcter, va extrangerisarse y va deixar d' ocupar aquell llòch preferent á que havía arribat en millors días.

Posat ja en aquesta pendent no era tan fácil deturarlo. Aixís hem vist qu' encara que 'l mateix Soler de tart en tart presentaba alguna obra verament catalana, com lo gust de'l públich—avans delicadíssim—estaba ja malejat, y com per altra part en llochs rivals se 'l brindaba ab produccions presentadas ab gran luxu escénich, no eran tan franchs los éxits ni tan espontanis los aplausos, perque la influencia de lo invasió exótica va trascendir de taulas enfora permetent la existencia de 'ls aplaudidors d' ofici, cosa que no hi havia primerament a 'l ferse estrenos de obras en lo teatro regional.

Per si l' éxit no hauría sigut segur, no hauría estat potser de lley, 's va recórrer á falsejarlo, valentse de la amistat y de la claque.

L' excessiu afany d' emulació y de gloria en Frederich Soler va contribuir, donchs, no ja á que no aumentés l' esplendor de la escena patria, no ja á que á lo menos se sostingués, sino á que s' iniciés un decahiment que 'ls observadors endevinaban fins en mitj de las demostracions ruidosas de simpatía, que 's produhían en las salas d' espectacles.

Que Frederich Soler fòu lo sostenedor de 'l teatro modern en lo Principat ho regoneix tothom, fins los partidaris de la escola que ha fet invasora entrada en mitj de las pocas obras d' esperit catalá que encara 's presentan.

Ja qu' ell fòu lo sostenedor, és de 'l cás preguntar si ara que ha desaparegut d' entre nosaltres podrà sa mancança causar la mort de 'l teatro qu' ell sostingué ab hercúlea forsa.

La resposta no pót concretarse en una sola frase, y no tenint avuy prou espay, contant ab la aquiescencia de 'l lector la donarem dissapte vinent.

P. DR R.

ANYORANSA

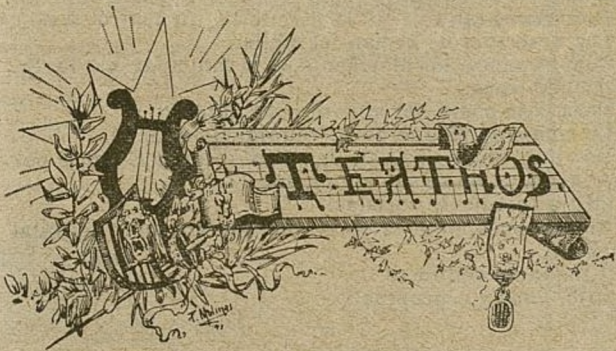
¡Qué hermosa véyam ¡ay! aquesta vida
ajocats en la falda de ta mare!...
¡Ja ni sè quants anys fá de ta partida
— ¡Si éras tan nena encara!

¿Ahont ets? ¿ahont has anat? ¡y quina pena
és aquesta que va migrantme 'l cor!..
¿Qué déus guardar ¡oh donal de la nena
que fòu mon primè' amor?

Junts jugàrem d'infants... ¡quants petons dolsos
a'ls teus llabris de verge 'ls meus han dut!
Y á l' esclatar de joventut mos polsos
te busco y... ¡l' he perdut!

Aixís á un bès de' sol duas onadas
naixen petonejantse en l' Occeá,
y las té, si 'l vent bufa, separadas
mitj món a'l esclatá'l....

E. MARTÍ GIOL.

Tívoli.—Després de *La Tempestad*, vingué *La Bruja* y á las pocas representacions surtí, aixirit y brillant com sempre, *El Rey que rabió*.

L' execució de las tres estrellas de Chapí no passá en conjunt de regular.

CONCERTS D' EUTERPE.—Lo día de S. Jaume va celebrarse 'l quint de la temporada, y ja que per falta material d' espay no va càbre'hi la revista dissapte últim, la insertem avuy, perque va oferir una novetat ab la aparició de' l nou director Sr. Pérez Cabrero.

No sens motiu dignèrem que havian fet bona elecció, posant á la direcció de la popular societat, á un músich ja bregat en aquesta classe de treballs y coneixedor de' l repertori que fins avuy ha constituït lo programa de' ls concerts.

Lò que 'ns presumiam succehí,

A 'l final de *Los Xiquets de Valls* tot lo públich en massa aplaudí freneticament a' l director que portá la composició ab un acert, seguritat y coneixement de sos efectes, com feya molts anys que igual no se havia sentit.

Llavors vejèren los que cegats per la fanfarria de estrangerisme y per una sabiduría de gacetilla recomenada estaban, com se dirijeixen y s' ensenya á las societats corals catalanas.

La sinfonía *Elegíaca* á la memoria de J. A. Clavé, 'ns féu un efecte sorprendent, sobre tot l' últim temps.

Los Guitarreros, de Hubans, agradá molt y 'l senyor Pérez Cabrero estigué acertat tallant las moltíssimas repeticions.

Quant s' estrená *La Mijdiada*, de' l Sr. Goula (pare) dignèrem nostre concepte. Ara que per segona

vegada l' hem sentida, 'ns ratifiquem en tots sos extrems.

Los Nèts de' ls Almogàvers fou obra com sempre aplaudida, demanantse la repeticó de la part quarta.
—A. DE LA FLORIDA.

Granvia.—Segueix la companyia d' aquet teatro presentant obras novas.

¡Si la calitat respenguès á la cantitat!

Avuy li tóca 'l torn á l' obra de' ls Srs. Figaerola Aldroeu y Lleó, *Señoritas toreras*.

L' argument és senzill y simpátich á tots los que voldríam véurer á la dona en lo plè exercici de sas habituats, íntimas y santas ocupacions.

Y encara que aquet final vè molt precipitat y un poch violent la conversió, deixa véurer l' autor la *mo-raleja* de sa obra, y això és sempre aplaudible.

Lo treball de' l Sr. Lleó es fluix. Lo constituheix una tanda de passos dobles que be 's véu per sa textura qu' ha forsat la máquina de' l *xulapisme*; pero que no ha respost l' imaginació á la necessitat de la obra.

Lo Sr. Lleó, per lo que 's vèu, treballa massa y no 's cuyda molt, lo necessari, de que tingui la composició 'ls elements indispensables per' respóndrer á la producció dramática.

L' execució, no molt ajustada 'l día de l' estreno. En lo successiu ha millorat.

Jardí Espanyol.—Dilluns de la present setmana tingué lloch l' estreno de la sarsuela de don Salvador Lastra la lletra y de D. N. Roig la música, titulada: *La mudeja se enreda*.

D' argument poch important y faltat d' interès, no desperta en lo públich ni 'l mes petit síntoma de atenció.

La música corre parellas ab la lletra. Lo mes acertat es un terceto no mancat d' elegancia y originalitat.

L' execució, molt bé. Tots los actors demostraren tindre aptituds especial pe' l género á que 's dedican.

Una de las reformas introduhidas a'ls Estatut: de' l *Montepio Catalá* és la següent en relació ab l' article 70:

«*El Andador cobrará los 50 céntimos de peseta como derecho especial de entrada, únicamente en los casos de entrada en que él proponga el aspirante á ingreso.*

En los demás se entregarán al proponente, ó aumentarán el capital social.»

¿S' ha fixat be 'l lector en l' alcaus de semblant reforma?

Per si no és aixís, y ademés per deferencia a'ls associats ab que conta ja aqueix naixent y acreditat Montepio, 'ns permetrem posarlo de manifest, en la convicció de que no faltarà qui entre ells nos ho agraeixi y segurs de contribuir á fomentar y popularisar una associació que no duptem pòt sèr mirall ahont se contemplan reflectadas la moralitat administrativa y la conveniencia de' ls individuos.

No hi ha ningú á qui, prenants'ho ab un xich d' empenyo, no li siga fácil trobar un parent, un company, un amic ó un conegut que tinga mes ó menos desitj de entrar en alguna germanat.

Ara be: en lo número de dissapte vam explicar que, aixís com una entrada de soci en totas las existents és ans que tot una ganga per l' andador, en lo *Montepio Catalá* ab la reforma copiada 's dóna aqueixa ventatja,

ganga ó propina de mitja pesseta a'l que presenta 'l soci; resultant que 'ls associats si volen tenir un profit particular poden lograrlo ab lo mer fet de fern'hi entrar algún.

Ve'us aquí perque no falta qui ja hi ha fet entrar varios nous associats, ab lo qual no sols li han surtit francas algunas mesadas, sino que ha proporcionat augment a'l fondo general ab l'import de'ls recibos que 'ls per aquell proposats han satisfet.

Prop de 150 són ara, segons tenim entès, los associats; donchs, no mes deu d'ells que 's proposin no fer cap desembols per continuarhi, portarán cada un de'ls deu dos socis cada mes, y per lo tant entre tots durán 100 nous individus de aquí á fi d'any, y si, com és possible, algún de'ls nous se fixa en semblant facilitat, si procurant per ell y pe'l monte 's dona un xich d'ansia en aportar inscripcions, no dich 100 sino 200 y mes serán los que en poch temps entrin en aquet *Montepio Catalá*.

Veji's si no és una positiva utilitat per la germandat un augment aixís progressiu, perque 'l capital ha d'augmentar també en gran en favor de'l monte, d'una manera asombrosa, tota vegada que cada mitja pesseta que 's dona a'l associat proponent en virtut de l'article reformat, representa 12 pessetas a'l any pe'l fondo de la germandot. Mes clar, un associat que valentse de sas relacions, de la amistat, etc., portès (cosa no impossible) 24 associats en un any, faria créixer lo capital de'l *montepio* en 288 pessetas, ell perteneixeria á la germandat de franch—tenint tots los drets de'ls altres associats inclòs lo periódich—y hauria proporcionat á l'Andador un profit de sis duros.

Per consegüent, la reforma que analisem és un bè pe'l soci, un bè per la germandat y un bè per l'andador; és un bè general.

Per 'xo hem cregut de'l cas demostrarho, puig no seria estrany que passés desapercibuda per alguns associats de'ls que no van assistir á la reunió en que aquella va sèr discutida y aprobada casi per unanimitat.

A'l mateix temps, lò que fem és d'interès públich, y sabentho, tothom podrà apreciar la diferencia que existeix entre una germandat com lo *Montepio Catalá* que otorga 'l medi de que puga formarse'n part gratuïtament, y aquellas altrás de nova creació, quals ventatjas són aparents, ja que s'ofereixen á personas que á l'ingressar en ellas tingan 60 anys y si 'ls oferiments no 's fan fonedissos fins procedint ab legalitat, no las tocarán sino dintre un terme de deu anys....

*y en diez años de plazo que tenemos
¿el Monte ó tal vez yo no moriremos?*

Tant ho preveuen aixís aquestos montes de nuevo cuño, que comensan per exigir á sos associats vells dobles mesadas.

Ja ho estudiarem un altre día.

U. C. B.

Festas en San Esteve de Castellar

Ab ocasió de inaugurar-se l'edifici que donya Emilia Carles y Tolrá, viuda de D. Joseph Tolrá, ha regalat a'l Estat destinantlo á escoles públicas, se celebran ara en Castellar unas grans festas, á las que hi assisteix l'Excm. Sr. Bisbe y la Banda de la Casa de Caritat.

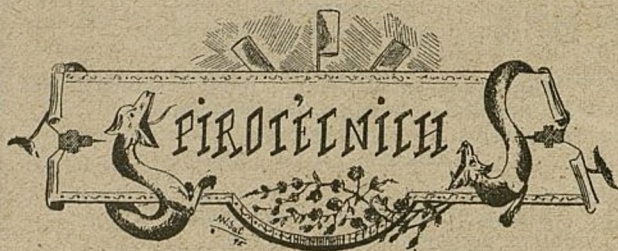
Són festas que demostran l'agrahiment de un poble, perque Castellar no olvidará jamay 'ls beneficis que li ha fet y 'l bè que á dojo hi escampa sempre la Sra. viuda Tolrá.

Per això ab motiu de la solemnisació d'un acte tan important per la instrucció en las familias, l'Ajuntament pren una part molt activa en los festeigs, vol concórrer á las funcions religioses, á l'acte de descobrir lo busto de D. Joseph Tolrá y Avella (e. p. d.) y entregará nombraments de fills adoptius de'l poble á la magnánima y per tots conceptes respectable D.ª Emilia Carles y á l'il·lustrat y virtuós sacerdot Dr. D. Joaquín Pujol y Rosès.

Las festas consisteixen en oficis, benedicció de'l

local, serenatas, concerts, focs artificials, y repartiment de bonos de pá y de carn a'ls pobres de la població.

Es una veritable festa major, una festa verament popular, festa catalana, y a'l mateix temps pòt sèr una ensenyansa utilíssima á la classe treballadora, que tant de hò sábiga aprofitarse'n, comparantla ab altrás de caràcter que, semblant popular, van contra 'l poble.

Segons han dit los diaris, la societat coral *Euterpe* ha tingut una baixa d'individuos que l'han posada en quadro.

Un de 'ls redactors company mèu, diguè que havia quedat partida pe'l mitj.

Pero no és tant.

Los desertors no hi han fet mella.

Com es sabut, los dissidents se'n han anat ab lo Sr. Enrich Morera.

Poca cosa podrà fèr ab tant petit número.

Lo company mèu ja deya: veurem si farán ré.

Los individuos que han deixat la societat *Euterpe* per anarsen á..... no se sab ahont, són 17.

¡Mitja pesseta de coristas!

Ab tant poca moneda no sè ahont podrà anar lo citat músich.

¡Cinquanta céntims!

Café, puro y... propina.

Parlant *La Vanguardia* de la próxima inauguració de la temporada teatral en la població de San Feliu de Codinas diu que tindrà lloch en **San Feliu y Codina**.

Això és lo colmo de la geografia: confondre lo nom d'un autor dramàtic ab lo d'una població.

Es inventarlo, és fer com un célebre governador civil que va crearne un per guanyar unas eleccions.

Parlantse de foch aquí 'm tenen, senyors de *La Autonomía*, de Reus.

Sòch pirotécnic y sòch catalanista.

Y ja que parlan de la crema de'ls convents, hi fico basa.

Lo que no sòch ni som los de nostras ideas és... partidaris de la federal..... en Espanya.

Los disbarats de 'l federalisme..... van fer la felicitat de 'ls espanyols en 1873.

Y ja 'n vam sèr massa de felissos.

De tanta felicitat, si 'ns descuydem Espanya desapareix de 'l mapa.

Tampoch sòm tradicionalistas... si això vól dir carlins.

Som amants de la prosperitat de Catalunya, de nostres furs, de nostre dret civil, de nostra llengua, de la descentralisació, y no pararem fins que 's logri, tant si governa en Pere com si mana en Pau.

Lo catalanisme no és una agrupació ni un partit: és una idea.

Y 'ls que de bona fe la tenim, treballem y treballarem per que prosperi.

Jo no sols procuraré que 's vegi valentme de l'respaldor de'ls focs, sino que fins ajudaré á 'ls que la fassin vóurer á la claror de llums elèctrics.

Jo y molts altres alentem, donchs, per las glorias futuras que 's deguin á la ciencia y á las arts; pero mirerem també á 'l passat per treure'n experiencias profitosas.

¡Ah! ¡véu *La Autonomía* com no hi entèn res en regionalisme?

Diu: «*preguntades que forma de Gobierno quieren para CATALUÑA INDEPENDIENTE y se guardarán de esplotárnoslo como de poner las manos en el fuego.*

Jo las hi poso... com aquells á qui hipnotisaba Onofroff,

Ja'm coneix á mi 'l toth.
En primer lloch no volem CATALUÑA INDEPENDIENTE
sino que la volem LLIURE y espanyola.
Y en segon lloch... rellejeixi lo que dich del any 73 y
sabent que som regionalistas no federalists... sabrà la for-
ma.
¿M' he cremat?

LO POLVORISTA.

¡No la despiertes!

SONETO.

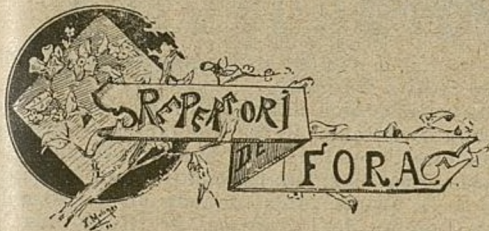
Te amaba con tan ciega idolatría
que por tí hasta mi vida hubiese dado;
mas tuve que alejarme de tu lado
y entonces conocí tu hipocresía.

Parecíame un siglo cada día
al contar los minutos angustiado,
mientras que tú olvidabas el pasado
sin comprender lo mucho que sufría.

Hoy te vuelvo á encontrar, pero casada;
y como tu amistad sería fingida
y antes que yo fingir quiero mil muertes,

otra vez mi pasión se halla encerrada:
como solo se encuentra adormecida
yo te ruego por Dios: ¡No la despiertes!

MATEO RODRÍGUEZ SANCHEZ

Mataró 30 de Juliol.

Las festas de nostra ciutat ja són acabadas. Han sigut magretas: la situació ho ha dut. En las funcions de teatro res de novetat: lo primer día *Mar y cel*; lo segon *Los dos sargentos franceses* (funció que tenim *la sort* que totas las temporadas totas las companyias la fan), y ahí per últim día de festa, *La vida es sueño*. En cambi s' han fet pessas per finals que 'l Sr. Odena ns á fet pasar bon ratos.

A pesar de haver estar magretas las festas, no hi han faltat iluminació de la Rambla y riera, balls en totas las societats, y en la Nova Constancia's contractá la orquesta Escalas, que després de'ls balls va donar concert. En las demés societats també s' distinjiren.

Hi hagué professò, com se suposa, ab quatre músicas y una de regiment. A la nit castells de focs. Lo día 23 se feu gran corrida de toros pe' l' espasas Gallo y Minuto.

En fi, n' hi ha hagut per tots los gustos... y per tots los gastos.—E. R.

Vilanova y Geltrú 29 de Juliol.

Molt variadas han sigut las representacions d' aquesta setmana en lo Tivoli.

Lo dijous á la tarde, ab una extraordinaria concurrencia tingué lloch la tercera representació de *Mancha que limpia*. A' l final fou aixecat lo teló quatre vagadas. A' l vespre no hi hagué drama: componían lo programa las comedias *Bruno el Tejedor* y 'l estreno de *La casa de baños* que fou estudiada ab molta perfecció, principalment lo primer acte plé de «bocadillos». Los Srs. Miquel y Casals desempenyaren perfectament sos papers: las Sras. Ferrer, Muntal, Salas y Miguel, tenían ven estudiats los seus; los Srs. Daroqui, Giménez, Tressols, Bozzo, Rubio y Doménech contribuiren a' l bon desempeño de la obra que s' aplaudi estrepitosament al final.

Ahí á la tarde *La ducha y Calvo y compañía*, y per la

nit *Luchar contra la razón* y segona representació de *La casa de baños*.

La execució fou esmeradissima.

Per la próxima setmana (festa major), se 'ns preparan grans y variadas funcions, además de balls per totas las societats recreativas, jardins de Apolo, castells de focs, etc., etc. En lo teatro Artesá está anunciada una companyia de sarsuela en que figura la tiple D.ª Clotilde Romero y D. Gerardo Peña, estrenantse *Las amapolas*, *Los traspachadores*, *La hija del barba*, *Los asistentes*, y *Mancha, limpia... y da esplendor*; en lo Tivoli una gran companyia d' ópera italiana donará una extraordinaria funció, y també la companyia de' l Sr. Tresols estrenará 'l drama *Miel de la Alcarria*.

Ab tanta variació es de créuer que serán en gran número 'ls forasters.—LO CORRESPONSAL.

Blanes 30 de Juliol.

Entre 'ls diferents festeigs que s' han celebrat ab motiu de la festa major, mereix mencionarse la celebració de' l repartiment de premis a' l primer certament organitzat per «La Tertulia literaria.»

L' acte tingué lloch en un espayós envelat construhit únicament per aquesta festa en la platja, ahont se donaren cita la bò y millor de la joventut blanenca.

Després de'ls discursos de contum, s' obrí 'l plech guanyador de la Flor natural quin autor resultá ésser don Pau Duclós, de Tarragona, qui nombrá Reyna de la festa á una bella y simpática senyoreta.

Los premis foren guanyats per la Srta. Antonia Gili Güell, D. J. Morató Grau, Ayné Rabell, Alemany Borrás, Ribas Carreras, Joseph Burga, Francesch Marull, Joseph Asmarats y Artur Carreras.

Los accésits foren concedits á treballs de Mossen Angel Garriga, J. Franquet y Serra, Morató, A. Bori y Fontestá, Narcís Fontanillas, J. Asmarats, Lluís Tintorer, J. Roig Cordermi y Pere Roca.

Omiteixo 'ls noms de tres autors creient fèrlosi favor, puig que després que foren llegidas sas respectivas produccions, se posá en coneixement de' l Jurat que havían ja sigut distingidas en passats concursos.

Per lo demés, la festa va resultar agradable.—A.

Vendrell 27 de Juliol.

Ab motiu de las festas hi ha bastanta animació y molts forasters.

En lo teatro de' l Cassino s' han cantat las óperas *Lucia* y *La favorita*. En la primera han agradat los Srs. Morera, Rovira y Leoni y ha de ferse menció especial de la tiple Sra. Wermeze, de elegant figura y de una perfecta escola de cant, circunstancias que unidas á la veu agradable, á un esquisit sentiment artístich y á domini de la escena, li conquistaren nutrits aplausos que feren ovació gran y calurosa després de' l *Rondo* de' l acte ters, de qual difícil pesa van repetir la cadencia.

En *La favorita* van lluhirse en extrem la Sra. Ketty y 'ls referits Srs. Morera, Rovira y Leoni.—C.

Olot 31 de Juliol

Quant la guineu no 'n pót haver diu que són verdas.

Això és lo que s' pót dir á quatre indivíduos de l' *higlife*, gomosos alguns d' ells, qu' encara conservan la marca de fábrica de la pagesia ahont han nascut, personas hipócritas que s' complaüen en fèr mal fins ahont no poden ficarhi la pota.

Sabut és que en tots los teatros hi ha una colecció de joves (ó vells), qual alegría consisteix en dir quatre piropos per entre 'ls bastidors á las coristas. Pero n' hi ha que no s' contentan ab això, sino que per *no rebaixarse*, volen fastidiar solzament á las primeras parts. D' aquets són los d' aquí.

De sobras coneixem á la familia Soler pèra créuer que en són quarto permetin *passar l' estona* á gent de aquesta, quins hi són no mes que pèra espíar sos moviments, y després alabarse de lo qu' han vist, han dit y han fet per supuesto, ab veritat ó ab mentida. Sabían ells això y també que la tiple Sra. Ferrer no estaria per floretas, dsncs sa edat ja no li permet; y avans de que vingüés la companyia y fins després de repartit lo programa de llista, ja s' atanyaren en fèr créuer que ni de franch se podria assistir a' l teatro; y ells fòren los primers en visitar á nostres amichs la familia Soler, fent grans alabansas de sa companyia; pèra explicar mes tart

que 'ls hi havian dit que s' entornessin a' l'lit, qu' aixó és la lluna.

No obstant, segurament que á venir las primeras parts amigas de bromejar, per dolentas que fossin per' ells hauria sigut la gran companyia; mes ara que és a' l' contrari... són coneixedors y crítichs (incipients), de' l' cant, vers y música, pintura, escultura y literatura, (poesia y prosa); en una paraula: ells de tot saben, encara que no de que se las heuen.

Diuen pestes de la *claque*, per mes que si may n' ha existit en aquest teatro, eils l' han composta, rabian a' l' sentir los aplausos que 'l públich tributa á la companyia. Qui sia confrare que prengui candela.

* *

Y ara parlem de las funciones.

Lo día de S. Jaume 's posá en escena *Csmpanone*, obtenint bon desempeñyo, gracias a' ls esforços de' l' Sr. Soler, que dirigi ab gran entusiasme. Obtingueren aplausos, principalment la Sra. Ferrer y 'ls Srs. Soler, Peri y Romani, molt prolongats en lo tercer acte.

Per final la sarsuela *Música del porvenir*, en la qual la Srta. Soler, errencá unánims aplausos en lo cant y ball que tan be desempeñyá. Lo Sr. Félix tampoch deixá res que desitjar.

En abduas funciones la orquesta estigué molt be, baix la batuta del Sr. Comella.

Diumenje, ab un desempeñyo mes que satisfactori, se posá *Mapina*, 'sent molt aplaudits la Sra. Ferrer y 'ls Srs. Romani, Soler y Peri.

Per demá hi ha anunciat *Los diamantes de la corona*. —J. MESTRES.

A UN ECCEDENT DE CUPO

QU' ARA OCUPA UN DESOCUPO

¿Dius que d' ensá qu' ets soldat que 't torna valent, Pepito? Vamos, noy, 't felicito per lo molt qu' has prosperat.

Alló que dius de que 'l ranxo en los budells se 't enganxa y que no pots criar panxa per culpa de 'l cabo Pancho,

'm sab greu. També me 'n sab lo que 't robin las sabatas y 't insultin ab bravatas, donante molts mals de cap

los sargentos y oficiales; pero, noy, no sigas burro que si 't prenen per *baturro*, no t' arrendo pas los mals

que 't farán aquesta *cuella* de soldats, que tots plegats, son capassos los malvats de robarte... fins l' orella.

Pro per si 'l cas arribaba, per mes que jo no sòch vell vaig á donarte un concell que 'l pare á mi ja 'm donaba.

Si 't roban un mitjó, fés de no buscarlo; sols pensa que així quedante tú sense... no te 'n robarán cap més.

Si ets assistent, molt cuydado en timá' un céntim, t' ho juro; mes val que *timis* un duro, qu' aixó 't pót tréurer d' enfado.

¿Que 't pèga un sargento?... Res de posarhi resistencia.

¿Que 't mata un dia? Paciencia y feste lo desentés.

Y si aviat los galons ostentas--qu' així ho espero,--digasm'ho, que jo á 'l saberho jja t' enviaré espresións!

SALVADOR BONAVÍA.

REUNIONS

CENTRO BARCINO (antes *Luz del Porvenir*).—Diumenje passat posaren en escena 'l drama en tres actes que dú per títol *Lo Bordet*, baix la direcció de D. Albert Dèu. Lo desempeñyo surti molt ajustat, sobresurtint lo Sr. Mari en lo paper de *Pere Blay*, y per la naturalitat fòu molt aplaudit, com també las Srtas. Panadès y Goula, y 'ls Srs. Fajes, Comas, Bars y Planell.

S' acabá á poch mes de las dotze.—R. M.

CERRALLERS MECÁNICHs.—En aquet local dissapte 's doná una de las lluhidas vetlladas dramáticas, posantse en escena las bonicas produccions *Cura de moro* y *A' ls peus de vosté* las quals foren molt aplaudidas.

En lo intermedi la distingida societat coral *Ej Betis*, baix la acertada direcció de' l' Sr. Capdevila cantàren ab molta afinació y gust *Los Pescadores* y *La Maquinista* de Clavé. Los aplausos no escasejaren.—A. DE R.

SALO DE DESCANS

Avuy repartim per folletí las planas 23, 24, 25 y 26 de la comedia *Colls y Punys*.

—Varias vegadas hem tingut ocasió de elogiar a' l' jove primer galán D. Miquel Rojas que tantas simpatías té guanyadas entre 'l públich de S. Martí de Provencals.

Aqueixas simpatías s' han posat novament de manifest ab motiu de la última funció donada en lo teatro de la Aliansa, á benefici de 'l expressat Sr. Rojas que 's va vèuer entusiastament aplaudit durant la representació de 'l dramas *De mala raza* y *Arte y corazón* en los que va demostrar una vegada mes las disposicions artístichs que reuneix.

Lo Sr. Rojas va ser obsequiat ab gran número de regalos.

—Ja 's parla de combinacions artístichs pèra la temporada vinent en nostres teatros. Se diuen molts cosas; pero molts són castells en l' ayre ó bambollas de sabó.

Lo que segons sembla és positiu, és que tornarán á treballar en lo teatro de Novedats l' inteligent Director don Antón Tutau y la celebrada primera dama D.ª Carlota de Mena.

—Un altre de' ls teatros ahont s' ha tributat recort á la memoria de' l' malaguanyat y eminent poeta D. Frederick Soler, és lo de Lope de Vega situat en lo carrer de 'l Rosal. A l' efecte, diumenje últim la societat «La Trenyina» va organisar una funció representant lo drama *Sota terra* haventhi lectura de poesias.

—La Junta General celebrada per la societat *La nueva Lira* va acordar cambiar de local, y trasladarse á 'l teatro de la cerveseria de 'l carrer de Aribau, 43, ahont inaugurarà demá vespre las representacions, posant en escena lo drama *En el seno de la muerte* y acabant ab un lluhit ball.

Segons noticias, han ingressat molts socis nous.

En lo local que fins ara ha ocupat *La nueva Lira* se hi tornarà á instalar la *Tertulia familiar* que 'l propietari de 'l edifici D. Benet Barba 's proposa reorganisar donant funciones ab un escullit quadro dramátich y animats balls de societat.

Lo Sr. Barba tè medis per' surtir ayρός de son prósit.

Celebrarem que tant *La nueva Lira* com la *Tertulia familiar* vajan avant; y esperem que si així no fos, veuríam una fusió que 'ls dongui vida.

De mes verdas se 'n maduran.

—En lo teatro de' l' *Cassino Felicense* de S. Feliu de Codinas ha de comensar demá una serie de funciones baix

la direcció de l'aplaudit actor cómich D. Jaume Molgosa. Aquest artista, entusiasta pel repertori català y admirador de Pitarra, comensarà honrant la memoria de tan malaguanyat autor, havent escullit las dos produccions tan celebradas, *Las joyas de la Roser* y *Cura de moro*.

—Hem rebut un exemplar luxosament impaés, de la comedia catalana, titulada: *A Milán*, original de D. Agustí Causadías y estrenada per la Societat «La Granada» l'1 dia de S. Joan.

Encara que no hem tingut temps de llejirla, acusem recibo per donar las gracias á l'autor per sa diferencias.

—L'*Atneo obrero* de S. Andreu de Palomar, ha publicat la Memoria y estat de comptes de l'any que compren desde 1.er Juliol 1894 á fi de Juny prop passat, en qual feixa hi havia en Caixa Ptas. 889'25.

—Hem rebut lo n.º 1 de'l setmanari català de Lleyda *La Veu de'l Segre*.

Ben vingut sia.

—La Junta Directiva de la Societat *Centro Condal*, establerta en lo teatro de l'Olimpo, 'ns participa que s'ha disolt la referida Societat.

—Los artistas de la companyia de 'l Tivoli estrenarán aviat la xamasa *Dolores*, de Feliu y Codina y Bretón.

Segons notícies que tenim per certas, la sentirem á 'ls mitjans de Agost.

Si resulta cert, perdonem á la Empresa la quarentena que fá guardá á la tant celebrada filla de Calatayud.

XARADAS

Vocable despreciatiu
la *hu*, dos entreteniment.
Lo tot animal molt viu,
lleuger, noble y corpulent.

En la solfa hi ha la *prima*,
dos de gallina és la veu.
Sols aquell que poch s'estima
rebre' un tot no li sap greu.

J. M.

CUADRAT NUMÉRICH

.
.
.
.
.

Escrifur cinch xifras de manera que sumadas horizontal, vertical y diagonalment donguin per resultat lo número 25 sense que en cap ratlla hi hagi sumandos repetits.

B. C. Y.

GEROGLÍFICH

PRIORAT

I

D A

I

N I

CARIÑENA

A

UN INDUSTRIAL.

Soluciones á las cavilaciones de 'ls núms. 233 y 237

Núm. 233.—*Xarada*: CASIMIRO.

Logogrifo numérich: ALBERT.

Tarjetas: UN MANRESÀ DE L' ANY VUIT, LA SERP DE LA GELOSIA.

Núm. 237.—*Geroglífich*: PER PERSISTENTS LOS QUE PERSISTEIXEN.

Logogrífich numérich: FIGUEROLA.

Imp. Pujol y C. - Tallers, 45

CASAS RECOMANADAS

Magatzem de pells de **J. Pous**, Freixuras, 6.

Sastrería de teatros, de E. Vassallo Malatesta, Asalto, 14.

Botiga de calsat de **Francisco Grau**, Plassa de Santa Ana, 23.

Fotografia de **A. S. (Xatart)**, Carme, 3, tercer.

Taller de atrés de **E. Vidal**, Ronda S. Pau, 48.

Successors de T. Vidal, Consulat, 15. (Casa fundada en 1812.) Gran magatzem de matalassos.

La Imperial, Conde del Asalto, 25.

Sastre de teatros, Francisco Tey, Sadurní, 14, 1.º

Sastrería de Teatros

DE

FRANCISCO TEY

Se llogan tota classe de trajos per ópera, sarsuela, vers y disfressas

Sadurní, n.º 14, primer

La Gran Liquidación

LA CASA QUE DA LOS MUEBLES MAS SÓLIDOS Y BARATOS

Un mobiliario non plus ultra

Una cama de Viena ó de hierro (matrimonio), un somier, un colchón, una cómoda con marmol, 6 sillas rejilla, una mesa noche, un espejo, una mesa comedor, 6 sillas y un palanganero,

todo por 30 duros

Hay camas de Viena con somier, colchón y almohada

A 32 PESETAS

Riera Alta, núm. 48 — Barcelona

VIUDA Y NUVA

Sarsuela en un acte y en prosa

ORIGINAL DE

J. SERRA BARRIS

MÚSICA DE

C. Ignasi Barris

De venta a'l preu de **2 RALS** en las llibrerías de Puig (Plassa Nova, 5), Viuda Mayol, (Fernando, 23) y Arxiu de'l Sr. Bonnin (Passatge Madoz, 5, 2.º, 1.º)

SANTASUSANA

Santasusana Santasusana

MAQUINAS PER CUSIR
Y PER FER MITJA

APARATOS DE PENDRER DUTXAS

Preus sens competencia

Carrer de 'l Carme, 34.—Barcelona

ARXIU Y COPISTERIA

(VERS Y MÚSICA)

DE

Joseph Bonnin

Puntualitat y esmero en servir

Passatge de Madoz, núm 5, 2.ºn

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums

DE

Juan Ayné

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

Especialidad en pianos de alquiler.

Guitarras desde 5 pesetas

JUAN BUSQUETS

FABRICANTE DE ANISADOS

Premiado en las Exposiciones de París y Barcelona

Gran surtido de vinos legítimos

DE JEREZ Y MÁLAGA

Despacho: BAJA S. PEDRO, 28

Arxiu y copisteria

DE

FRANCESCH PEREZ POL

Roig, 24, Entresuelo

A CASARSE TOCAN

Por 30 duros el mobiliario siguiente:

Una cama Viena (matrimonio), un somier muelles (matrimonio), una cómoda con mármol, seis sillas regilla, una mesa noche con marmol, una mesa comedor, seis sillas comedor, un elegante espejo y perchas

Además hay camas de Viena á 20 pesetas, y de matrimonio á 35. Sillas de regilla á 44 pesetas docena. Juegos de Lavabo Viena mármol á 24 y gran surtido de muebles de todas clases á precios de fábrica.

LA IMPERIAL, Conde del Asalto, 25

GRAN TALLER DE SASTRERÍA

La Moda Elegante

7, Plaza Santa Ana, 7

INMENSO Y VARIADO SURTIDO
en géneros de alta novedad para la presente temporada

Trajes á medida desde 4 á 25 duros

Corte y confección inmejorables